

Ուստի և նոյնպիսի դէպքի մէջ պէտք չէ ինչ և իցէ զգուշութիւն զանց ընել:

— Ահա նախաճաշի ժամանակը հասաւ, բայտ ճոյ. պահծու մսով ու սուրճով գոհանալու ենք, մինչև որ պարոն Գէննըտի միջոց մը գտնէ ու մեզի երէոյ աղէկ մսի կտոր մ'ընծայէ:

Կը շարունակուի:

Օր 'ի Թրումզոյ.

Արևուն շարունակ ներկայութիւնն, և օգուն հաստատուն պարզութիւնն՝ այս գաւառաց ցորեկներուն մասնաւոր գեղեցկութիւն մը կու տան: Երբ կէս զիշերուն մօտ արևն իր ընթացքը դէպ 'ի հիւսիս կը շարունակէ, բոլոր երկիրն՝ հարաւային գաւառաց պէս՝ երեկոյեան հանգարտութիւն մը կը վայելէ: Երբ այս աստղա դարձեալ կը բարձրանայ, կը կարծուի թէ օրն ալ նորէն կը սկսի. և որչափ որ երթալով կը բարձրանայ, նոր ջերմութիւն մը կը տարածէ բոլոր երկիրն վրայ: Պայծառութիւնը ամէն վայրկեան ալ նոյն է, և երբ ջերմաչափը ցածնալով կը ծանուցանէ թէ կէս զիշերը անցած է, մարդ հազիւ կը կարծէ թէ իրիկունը դացած է:

Արևուն տեղին տուած ազդեցութիւնը միշտ պարզ է, վասն զի այն տըխուր տպաւորութիւնն զոր կ'ազդէ մարդուն՝ ալեաց վրայ տարածուելով՝ հոս չի խռովեր զմարդ. կէս զիշերէ քիչ մը ետքը բոլոր բնութիւնը կը սկսի կամաց կամաց կենդանանալ:

Գետնէն ամպեր կը բարձրանան, և այլ և այլ ձևերով օգուն մէջ և լերանց վրայ կը տարածուին. ծովուն մակերեսին վրայ պզտիկ ալիքները կ'իմացընեն որ հիւսիսէն եկող օդն աստիճանաբար աւելի ուժով դէպ 'ի հարաւ կը մղուի: Արեգակն կը բարձրանայ հորիզոնին վրայ, իր ճառագայթները հետզհետէ գետնին վրայ կ'ազդեն: Առուակաց խոխովիւնն՝ որք զեռ երկիրը ծած-

կող ձեանց հալելովը կ'ուռին, զգալի կերպով կ'աճի: Հիւսիսային քամին բոլորովին տիրած է. ալ չի փշեր մըրկի պէս, այլ շարունակ կարգաւորութեամբ մը նեղուցին վրայ: Երեկոյին ժամը ութին՝ ամենայն ինչ դարձեալ խաղաղացած է, ոչ օգուն մէջ ամպ կայ, ոչ հիւսիսային քամի: Գիշերը՝ արեգական քաղցր ջերմութենէ զատ բան չըզգար մարդ:

Բնեւային շրջանակէն անդին եղած ափանց վրայ՝ քիչ տեղ կայ որ թրոմզոյի պէս վայելէ արևուն շարունակ ընթացքը հորիզոնի վրայ՝ առանց ընդմիջելոյ: Գրեթէ ուրիշ ամէն տեղ ժայռ մը կամ բարձրաւանդակ մը քանի մը ժամ անոր տեպը կը խափանեն: Դարձեալ երբ երևայ՝ այնպէս կու թուի ինչպէս թէ հորիզոնէն նոր դուրս ելած ըլլար: Երբ աներևոյթ կ'ըլլայ, օդոյն բարեխառնութիւնն կը ցածնայ. երբ առաւօտեան հինգին կամ եօթին երևայ՝ ժամէ մը կը բարձրանայ: Այս բանս տեսած էինք 'ի Լէտինկէն. բայց ուրիշ տեղեր երկու անգամ արեւու ելլալը կը տեսնեն, և երկու անգամ նոյն առթիւ օդոյ բարեխառնութիւնը կը զգան: Ի թրոմզոյ կէսօրէն ետքը մինչև երկուքը՝ ջերմութիւնը կ'աճի, և 13 կամ 14 աստիճանի կը հասնի. մինչև ութը կամաց կամաց կը ցածնայ, յետոյ աւելի արագ մինչև 'ի 10 ժամ. անկէ ետե դարձեալ քիչ քիչ մինչև կէսգիշեր. այս ատեն 8 կամ 9 աստիճանի կը հասնի: Բայց կէսգիշերուն և ժամ մը միջոց նորէն կը սկսի աճիլ: Արեգակն հոս երկու ամիս հորիզոնին վրայ կը կենայ, կամ մոյխի կիսէն մինչև յուլիսի վերջը:

ԼԵՌՈՒՆՏ ՏԸ ՊԻՒԻ:

Տեսիլ Գերմանիոյ.

Անտառաց բաղմութիւնն և տարածութիւն քաղաքականութեան դեռ նոր սկսիլը կը ցուցնեն. հարաւոյ հին երկիրը՝ զրեթէ անձառ է, և արեգակն

շեշտակի կ'իջնայ մարդկանց կողողա-
տած երկրին վրայ։ Ալպեան լեռներէ
մինչև ծովը, Հռենոսի և Դանուբի միջոց
կը տեսնաս երկիր մը կաղնիներով և
եղևիներով ծածկուած, մեծապահնչ
գեղեցկութիւն գետերով կտրտուած, և
նկարչական տեսլեամբ լեռներով բաժ-
նուած։ Բայց լայնատարր խոպան երկիր-
ներ, աւազներ, երեսի վրայ ձգուած ճամ-
բաներ, ցուրտ կլիմայ մը, մարդու հո-
գին տրտմութեամբ կը լեցընեն։ և շատ
ուշ կը նշմարէ մարդ բնակութեան
յարմար բաները։

Գերմանիոյ հարաւային կողմը շատ
մշակուած է։ սակայն այս երկրիս ամե-
նէն գեղեցիկ գաւառաց մէջ ալ լրջու-
թիւն մը կայ, որ աւելի աշխատանք կը
յիշեցնէ, քան թէ զբօսանք, բնակչաց
առաքինութիւնը քան թէ բնութեան
վայելչութիւնը։

Լեռանց վրայ տեսնուած ամուր բեր-
դերու մնացորդն, հողէ տուններն, նեղ
պատուհանները, ձիւնը՝ որ ձմեռը լայ-
նածաւալ դաշտերը կը ծածկէ, տխուր
տպաւորութիւն մը կը պատճառեն։

Բնութեան և մարդկանց տեսակ մը
լուծիւնը մէկէն մարդու սիրտը կը
ճմլէ։ կարծես թէ ժամանակը հոն ու-
րիշ տեղերէ աւելի կամաց առաջ կ'եր-
թայ, մարդկանց դաղափարներն երկրին
բոյսերուն պէս դանդաղ կ'աճին, և եր-
կրագործին կանոնաւոր ակօսները պըն-
դագոյն հողի մը վրայ կը գծուին հոն։

Սակայն երբ մարդ այն անպատճառ
զգացմանց յաղթէ, երկիրը և բնակիչքն
քննութեան օգտակար և բանաստեղ-
ծական բան մը կ'ընծայեն։ այն ատեն
կ'իմանաս որ հանդարտ հոգիք և երեւ-
կայութիւնք այս դաշտերը վարդարեր
են։ Մեծ ճամբաներ պտղատու ծառե-
րով ծածկուած են, զճամբորդը զուար-
ճացընելու համար։ Հռենոսի երկու կող-
մի վայրենի տեսարանները գրեթէ միշտ
չքեղատեսիլ են։ կարծես թէ այս գետս
Գերմանիոյ խնամակալ ոգին է։ իր ա-
լիքը հին հակայի մը կենաց պէս մաքուր
սրավար և մեծավայելուչ են։ Դանուբ
այլ և այլ ճիւղեր կը բաժնուի։ Ալպայի

և Սբրէի ջուրերն փոթորկէ դիւրաւ կը
պղտորին։ Հռենոս միայն գրեթէ անայլ-
այլակ է։ իր անցած գաւառները՝ այն-
պէս ծանր և զանազանակերպ, բերրի
և անձայն կ'երևան, որ մարդուս կար-
ծել կու տայ թէ զանոնք մշակողն ինքն
ըլլայ, և թէ հիմակուան մարդիկ հոն
բանի չեն դար։

Այս գետս իր ճամբուն վրայ, ան-
ցեալ ժամանակաց մեծամեծ գործերը
կը պատմէ, և գոգցես Արմինիոսի ու-
րուականն դեռ իր սեպացեալ ափանց
վրայ կը թափառի։

Գերմանիա միայն գոթական շինուած-
ներով անուանի է։ այս չէնքերս ասպե-
տաց դարերը կը յիշեցընեն։ գրեթէ
ամեն քաղաքաց թանգարանաց մէջ
այն ժամանակուան մնացորդները կը
պահուին։

Մարդուս այնպէս կու գայ՝ թէ Հիւ-
սիսային բնակիչք, յաղթողք բոլոր աշ-
խարհիս՝ Գերմանիայէն անցնելով հոն
զանազան ձևերով թողած են իրենց
յիշատակները, և թէ բոլոր երկիրն կը
նմանի մեծ ժողովրդեան մը բնակարա-
նի՝ զոր երկայն ատենէ 'ի վեր թողած
ըլլայ։ Գերմանիոյ քաղաքաց զինա-
րաններուն մեծ մասին մէջ սպառազէն
ասպետաց փայտէ ներկեալ պատկեր-
ներ կան։ սաղաւարտ, վահան, սոնա-
պանք, մորակք ըստ հին սովորութեան
են։ այս խանգուն մեռելոց մէջ կը պտը-
տի, որոնց բարձրացած թևերն կարծես
թէ իրենց հակառակորդաց հարուած
մը տալու վրայ են, և նմանապէս մէկալ
ձեռքով ալ նիզակնին պատրաստ բռ-
նած են։ Այս ատենք կենդանի և արդ-
անշարժ տեսարանն՝ դժնդակ զգացում
մը կը պատճառէ։ Այսպէս երբեմն
գետնաժառանգ պատճառաւ թաղուած
մարդիկ կը գտուին, որք երկայն ատե-
նէ 'ի վեր դեռ պահած են իրենց վերջի
մտածման յետին շարժումները։

Գերմանիոյ նոր ճարտարապետու-
թիւնը յիշելու արժանի բան մը չըն-
ծայեր։ Բայց ընդհանրապէս քաղաք-
ներն լաւ շինուած են, և անոնց տէրերը
մտադիր խնամքով մը կը զարդարեն

զանոնք: Շատ քաղաքներու մէջ տու-
ները պէսպէս գոյներով ներկուած են.
սուրբերու նկարներով և ամէն տեսակ
զարդերով. որոնց ձեն թէպէտ և կա-
տարեալ չէ, բայց բնակութեանց երևոյ-
թը կը փոփոխէ, և բարեմոյն փափագ
մը կ'ընծայէ քաղաքայնոց և օտարա-
կանաց ախորժելի ըլլալու: Պալատի
չքեղութիւնը և փառաւորութիւնը իր
տիրոջ անձնասիրութեանը կը ծառա-
յէ. բայց փոքր բնակութեանց խնամ-
քով եղած զարդարանքը, տեսքը և գե-
ղեցիկ գիւտը՝ հիւրասիրութեան գա-
ղափար մը կու տան:

Գերմանիոյ շատ կողմերու պարտէզ-
ները գրեթէ Անգղիոյ պարտէզներուն
պէս գեղեցիկ են. պարտիզաց ճոխու-
թիւնն կը ցուցնէ որ կը սիրեն զը-
նութիւն: Անգղիոյ մէջ ամենապարզ
տուներ՝ ամենաչքեղ պարտիզափակաց
մէջ շինուած են. տանուտէրը իր բնա-
կութիւնը անխնամ ձգելով, գեղը կը
զարդարէ: Անտարակոյս այս անգղիա-
կան չքեղութեան և պարզութեան միու-
թիւնն Գերմանիոյ մէջ այն աստիճանին
չեն հասնիր. սակայն նաեւ քիչ հարու-
տութեան և պայազատական հպարտու-
թեան ետեէն կ'երևայ ամեն բանի մէջ
գեղեցիկ սէր մը, որ շուտ կամ ուշ պի-
տի տայ ընտիր ճաշակ մը կամ շնորհք
մը, վասն զի անոնց ճշմարիտ աղբիւրն է:

Շատ հեղ գերմանացի իշխանաց գե-
ղեցիկ պարտիզափակաց մէջ, ծաղկա-
պատ այրերու մօտ եւողեան քնարներ
կու դնեն, որպէս զի հոմը թէ ձայները
և թէ հոտերը միատեղ տարածէ օդուն
մէջ: Այս կերպով Հիւսիսոյ բնակչաց
երեակայութիւնն կը ջանայ իտալիոյ
բնութիւնը ձևացնել. և շատ անգամ
ամառուան գեղեցիկ աւուրց մէջ՝ մարդ
կրնայ խաբուիլ:

ՏԻԿԻՆ ՏԸ ՍԴԱՅԻ:

Լուսնու լճին այցելութիւն մը.

Պէն-Լոմոնտի ոտքը հասած ատենա՝
արեւելք կը սկսէր առաւօտեան բոլոր
պայծառութեամբը փայլիլ: Լոմոնտ լի-
ճը ոտիցս տակ ձգելով՝ զանազան կեր-
պով լուսաւորուած լերանց երկայն գո-
տեաց միջէն կը բարձրանայի:

Քանի որ ուղղակի վեր կ'ելլէի, արե-
ւուն ազդեցութիւնը և հովոց ուղղու-
թիւնը լճին վրայի միզաց բաղմաթիւ
ձևեր և դիրքեր կու տային, որք ամեն
վայրկեան զտեսարանը կը փոփոխէին:
Երբեմն միայն լերանց դազաթիւն ա-
ռաւօտեան սպիտակ շողիններէն դուրս
կ'երևէր, և բոլոր երկիրս և երկնքին ամ-
պոց վրայ ծփացող սև նաւու մը պէս
կ'երևար: Գապերի տարանիւթ ժայռե-
րը կախոյեղով այս մառախլապատ ուլ-
կիանոսին վրայ, որ կը թրջէր իմ կըտ-
րած անսահման միջոցիս մակերևոյթը,
կը նմանէին երկու ժայռերու՝ որոնց
դէմ մոլորեալ նաւերն խորտակելու մօտ
ըլլան:

Վայրկեան մը ետքը ամենայն ինչ
կ'երևար. լերինք մինչև իրենց խոնաւ
ստորոտները կը մերկանային. ջուրերն
մեղմով դէպ 'ի եզերքները կ'որորային,
թաւալելով անոնց վրայ այն թափանցիկ
շողեաց թեթեւ ծուէնները, որ իրենց
կակղութիւնը և գունով՝ ոչխարաց գգա-
թին և թռչնոց փետրոց կու նմանին,
և զորս Գալիտոնացիք իրենց յատուկ
եղած նկարչական ճշմարտութեամբը
կը կոչեն չճիւնս պիտակ փետոռները:

Քիչ ատենէն արեգակն իր ուժը կ'առ-
նու. միայն իր քիչ մը հորիզոնական եզրը
ճառագայթները կը զարնեն երկրիս՝
ուր առաջ հազիւ կը հասնէին: Ստուեր-
ներն կը քաշուին, և մառախուղը՝
կառքին անույն տակի թեթեւ փուռոյն
պէս հալածուելով, այնպիսի թեթեւ և
փախստական կերպով կը թռչին՝ որ
ամենեւին մերձաւոր աւարկանները չեն
նսեմացնեն, և զորոնք իբր թափանցիկ
շարի մը միջէն որոշակի կը տեսնես: